

(shajla ob 4 zjutraj).

Stane mesečno 12-50 Din
za inozemstvo 25.—

neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/2.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 34.

Podružnice:

Maribor, Barbarova ul. 1
Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova 4.

Račun pri pošti, čekov.
zavodu št. 11.842.Poštna stavka v Avstriji se nadaljuje.
Zato tudi danes nismo prejeli iz Avstrije
nobenih poročil.

Ljubljana, 11. decembra.

Gospod Mussolini je včeraj zaokrenil italijansko državno kolo prav odločno. Zaključil je parlament, kar pomeni toliko, kakor da bo sledil formalen razpust v prvih mesecih l. 1924., nakar bodo nove volitve, ki pa morajo biti izvršene v takem roku, da bo do dne 30. junija 1924 že nov proračun dovoljen.

Mussolinijev sklep je bil nenaden. Utemeljen ga je z gesto, ki priča o mali hvalečnosti do umirajoče zbornice. In vendar je ta zbornica Mussolinijev glasovala kakor ukroščena zverina, ki se boji biča. Dala mu je pooblastilni zakon, ki traja še do konca leta 1923., in je Mussolini na tej podlagi bil pravi absolutist.

Preteklo leto je Mussoliniju prineslo marsikojni uspeh. Predvsem je strahovanje komunistov izgledalo prav lepo. A kdor misli, da je v velikem navalu fraz in hvalisanja bilo vse v redu, ta se moti. Posebno v zunanji politiki je Mussolini delal drzne korake, ki niso ravno pomnožili ugleda Italije. Avtura na Krfu je izpadla materialno, še bolj pa moralno, prav slabo. Poskus, da se vzpostavi italijanski imperij z injekcijami v nekam sončno telo španske tetke, pač ne bo prinesel sredozemske supremacije. Pač pa je onil idil, ki je kakor snežene Alpe hladen in loči Francijo in Italijo, pridobil novo plast ledenega oklepa. Izgledi na anglofrancosko rivaliteto so sicer povoljni, a prijateljstva s Italijo kot terjati gaudens ne bo pridobila na nobeno stran.

In kaj naj rečemo o Jugoslaviji? Politika gosp. Mussolinija napram naši državi in našem narodu, ki kompaktno od pradavnih časov živi na Krasu, ob Jadranu, v Soški dolini in v Brdih, ta politika je bila taka, da je Janus zadnji jugoslovanski pastirček, kadar sanja o bliskanju uniforme in o puški, natančno poučen, na kateri fronti bo svoj čas četoval in starim junaškim tradicijam dodajal nova dejanja. In uspejo je drzni ter žaljivi politiki prenapetega italijanskega imperijalizma, ki mu niti Rapallo ni zadoščal in ki boče odredi veljavnost slovesni izjavi gg. Giolittija in Sforze glede Baroša in Reke, uspejo ji, da v tem oziru ni razlike med mislimi in čustvi Slovencev, Hrvatov in Srbov. Način, kako se vrhu nečloveških pojrov rapalske pogodbe skuša z velikega naroda nevrednim umikanjem izsiliti iz Jugoslavije še več, to ni uspeh, ampak je minus v vladnih aktih gosp. Mussolinija.

Pa tudi v notranji politiki ni vse tako v Italiji, kakor se sveti. Če gosp. Mussolini v svojem obrazloženju zaključanja parlamenta pravi, da je gotov, da bi bila zbornica sprejela podaljšanje pooblastilnega zakona, mu to lahko verjamemo. A večina bi bila mnogo, mnogo manjša, kakor je bila tedaj, ko je v strahu pred fašistovskimi bataljoni zbornica prvokrat si dala zvezati roke in noge, kakor ni tega v zgodovini parlamentarizma storila še nobena taka visoka zbornica.

Večina bi bila samo še medla in strahovanje zbornice ni več tako gladko izvedljivo kakor prej. Parlamentarizem v Italiji, vržen sramotno ob tla, si je začel meti oči, probuja se in vstaja. Zato pa ga je gosp. Mussolini poslal domu, predno bi mogel pošteno pokazati zobe.

Gosp. Mussolini bo prevedel volitve in verjetno je, da dobi večino. A novozvoljeni fašistovski poslanci ne bodo več od milosti ali nemilosti vodstva zavisni fašistovski komisariji, oni bodo poslanci. Oni ne bodo disciplinirani podvrženi slebi organi, oni bodo odgovorni narodu, ki jih je izbral.

Zato pa nič ne verjamemo samozvestnim besedam gosp. Mussolinija, s kojimi je utemeljil razpust skupščine. Ta korak je znamenje rastoče slabosti, in tako gre tudi Mussolinijev imperij pot, po kateri gre vse minljivo sloveštvo. Običajno pa se po preteku takih teatralnih dob pokaže, da je njih bilanca za narod bila pasivna.

TROCKIJ TEŽKO OBOLEL.

Rim, 11. decembra. g. Trockij je težko obolel. Gre za slučaj zastrupljenja.

COOLIDGE REPUBLIKANSKI PREDSEDNIŠKI KANDIDAT.

Washington, 11. decembra. l. Republikanska stranka je sklenila, da bo pri prihodnjih predsedniških volitvah kandidiral Coolidgea za predsednika Zedinjenih držav.

Kredit za uradnišтво in poplavljenice

DVANAJSTINE PREDVIDEVAJO 200 MILIJONOV ZA PREDUMJE URADNIKOM. — OŠKODOVANCI PO POVODNI DOBE 6 MILIJONOV.

Beograd, 11. decembra. p. Danes je vlada izročila narodni skupščini zakon o proračunskih dvanaajstinah za januar, februar in marec. V novih dvanaajstinah se dovoljuje vladi kredit 200 milijonov dinarjev za oživitev uradniškega zakona in za predumje uradnikov. Razen tega je odobren vladi najmanjši kredit v znesku 26.495.230 Din za izplačevanje dolgov invalidom za maj in junij t. l. V čl. 21. predloženega zakona se odobrava sklep vlade od 26. novembra, v smislu katerega se koncem tega leta izvrši začasno izplačilo draginskih doklad državnim uradnikom. Ministru notranjih del je dovoljen naknadni kredit 4.652.000 Din, vladi pa naknadni kredit 21 milijonov v zapne svrhe. Za oškodovance po poplavi na Hrvatskem in v Sloveniji je odobren kredit 6 milijonov dinarjev.

Sedaj bodo še poslanci na državne stroške ocenjevali škodo.

Beograd, 11. decembra. p. Danes dopoldne je imel sejo odbor za proučevanje zakonskega načrta za pomoč oškodovancem po poplavi na Hrvatskem in v Sloveniji. Govorili so poslanci Sušnik, Krizman, Pucelj, Reisner, Gostinčar in ministri poljoprivrede Krsta Miletič. Po daljši razpravi je minister pristal na to, da se zakonski načrt sprejme v načelu, a da se špeciialna debata odloži, dokler

ne dospejo poročila komisij o obsegu škode. Poslanec Reisner je opozarjal ministra na važnost preventivnih odredb za kraje, ki jim preti opasnost radi zemljepisne lege. Zahleval je od ministra, da stavi v budžet vsoto, ki je potrebna za izsuševanje ljubljanskega barja, regulacije Ljubljanice in njenih dotokov. Minister je izjavil, da pojde vsem tem stremljenjem na roko. Nato je odbor soglasno sklenil, da naprosi vlado, naj že jutri izplača en milijon dinarjev kot prvo podporo oškodovanim po poplavi.

Nadalje se je sklenilo, da odpotuje minister v spremstvu zastopnikov posameznih klubov na lice mesta, da osebno ocenijo škodo, ki so jo povzročile povodnje. Večina je nato pristala. Te parlamentarne skupine odpotujejo v petek v Zagreb.

Referat ministrov Vujičića in Trifkovića.

Beograd, 11. decembra. p. Danes dopoldne sta dospela v Beograd ministri Milorad Vujičić in Marko Trifković, ki sta si ogledala poplavljenice kraja na Hrvatskem in v Sloveniji. Ugotovila sta, da so v Sloveniji najbolj trpeli državni prometni objekti, železniške proge in ceste, vendar pa mnogo manj kot na Hrvatskem. Zlasti je oškodovana okolica Zagreba. Ministra sta danes poročala g. Pašiću in se bo o njih predloženih sklepih na prvi seji ministrskega sveta.

Ninčić o naši zunanji politiki

EKSPOLJE V FINANČNEM ODBORU. — REŠKO VPRAŠANJE V STAGNACIJI.

Beograd, 11. decembra. p. Nocoj se je vršila plenarna seja finančnega odbora, ki je po kratki debati sprejel s 13 proti 13 glasovom budžet ministrstva z izenačenjem zakonov. Nato se je začela debata o budžetu ministrstva zunanjih del. Prvi je govoril demokrat Sekić, ki je zahteval od ministra zunanjih del čimprejšnjo reformo naše reprezentance v inozemstvu, izboljšanje propagandne in novinarske službe, demokrat Voja Marinković pa je zahteval, naj se krediti, ki so namenjeni za nacionalno propagando, stavijo pod kontrolo skupščinskega odbora. Za njim je govoril demokrat Šumenković ostro kritiziral zlasti politiko vlade v reškem vprašanju.

Zunanji minister dr. Ninčić je izjavil, da bo organiziral našo propagando v inozemstvu. Doselej za to ni imel kreditov. Kar se tiče Albanije, je izjavil, da želi naša vlada konsolidacijo in napredke sosednje države, ker se tam nahaja mnogo naših prijateljev. Prav tako želi

mo urejenih razmer z Grško in konsolidacije v tej državi sami. Na Bolgarsko gledamo objektivno in blado, ker ne moremo razumeti, da prihajajo iz Bolgarije komite, ki naš narod napadajo kot Evrimo. Z Madžarsko smo hoteli urediti visoka vprašanja in smo v tem deloma tudi uspešni. V zunanji politiki smo se zelo približali Franciji, ker tako zahtevajo naše koristi. Z Nemčijo se vrše razgovori o odškodnini. Izgleda da hoče Nemčija gaziti pravice naših državljancev. Avstrija na Koroskem otvarja šole za naše državljane. V notranje razmere Rusije se nismo nikoli mešali. Glede reškega vprašanja se sedaj nahajamo v stagnaciji in je položaj isti, kakor je bil pred prihodom generala Giardina. Brez sporazuma z nami se reško vprašanje ne more rešiti.

Finančni odbor je s 18 proti 13 glasovom sprejel kredit zunanji ministrstva.

Borba za Pašićevo pismo

DŽEMIJET NE VERUJE USTMENIM OBVEZAM VLADE. — PAŠIĆ SI SPORAZUMA S TURKI NE UPA OBJAVITI.

Beograd, 11. decembra. p. Džemijet je zahteval kot jamstvo, da se izpolnijo njegovi pogoji, pismeno izjavo Nikole Pašića. Na sestanku, ki sta ga imela danes Pašić in Ferat beg Draga, je Pašić izjavil, da je radikalni klub definitivno sprejel vse pogoje džemijeta in da je vlada kot jamstvo v budžet že sprejela znesek 20 milijonov dinarjev kot začasno rento begom in zmanjšala kredit za kolonizacijske stroške. Vlada je torej s svoje strani pokazala voljo za sporazum, ki ga boče lojalno izvršiti. Zato ni treba pismenega pristanka, ki bi samo mogel ovirati izvršitev obveznosti, zlasti

ker sedaj ni primerno obveščati javnosti o vsebini sporazuma.

Ferat beg Draga je po naročilu svojega kluba zahteval od Pašića, naj mu osebno pošlje pismo, v katerem se obvezuje, da se bodo džemijetski pogoji izvršili. On bo uporabil pismo samo v slučaju, ako vlada ne bi izpolnila svoje obljube, sedaj pa mu je potrebno, da pomiridžemijetski klub. Na to je Pašić pristal in poslal Ferat Dragi pismo, v katerem ugotavlja, da je vlada pogoje džemijeta za sodelovanje z radikalcem v resnici sprejela in odobrila. Nato je džemijetski klub sporazum odobril.

Narodna skupščina

Beograd, 11. decembra. p. Danes dopoldne ob 10.25 je bila otvorjena seja narodne skupščine. Predsednik Ljuba Jovanović je odgovarjal na vprašanja poslance Moskovljevića, zakaj ni odredil prozivke na zadnji seji ko je videl, da vlada nima kvoruma, in kaj misli vlada ukreniti, da zadržati poslance pred osebnimi napadi radikalcev, do kakršnih je prišlo na zadnji seji. Ljuba Jovanović je odgovoril, da se mu doslej še nihče ni pritožil glede omenjenega incidenta, ki se je zgodil že po zaključku seje. Smatra, da so vsi napadeni prešli preko teh dogodkov. On s svoje strani obžaluje take pojave v parlamentu. Ukrenil bo, da se to v bodoče prepreči. Kar se tiče prozivke, je ni odredil, ker Lasić v tem oziru ni imel za seboj 10 poslancev, kakor to določa poslovnik. V ostalem je stvar predsednika narodne skupščine, ali odredi prozivko ali ne. Zato se vladi ne more očitati nasilje.

Ljuba Jovanović je nadalje delil lekcije opoziciji, češ, da ni parlamentarni običaj, da bi opozicija zapuščala dvorano pred glasovanjem. On prepriča večino, naj se izjavi, da li se strinja z njegovim mišljenjem. Odgovarjal mu je poslanec Moskovljević, ki je dejal, da je že naprej vedel, kako bo izpadel odgovor. Predsednik parlamenta pa je po čl. 85. ustave dolžan odrediti pozivko pred glasovanjem vedno, ako vidi, da ni kvoruma in poslanecem pač ni treba prositi predsednika, ali smejo iti iz dvorane. Zdi se, da posluje predsednik parlamenta kot agent vlade. (Opozicija se smeje, radikali protestirajo. Čujejo se glasovi: »Kakor da smo v Solun«, Ljuba Jovanović protestira proti izjavi »agent«.) Radikalna večina je seveda odklonila od Moskovljevića predlagano grajo predsednika.

Ministri so odgovarjali še na kratka vprašanja poslancev, nakar je bila seja zaključena ob 12.30. Prihodnja se bo vršila jutri dopoldne ob 9. z dnevnim redom: Konvencije z Avstrijo.

Vzrok zaključitve laškega parlamenta

KRALJEV ODPOR PROTI NOVEMU POOBLASTILNEMU ZAKONU.

Rim, 11. decembra. l. Nenadni zaključek parlamentarne seje danes je slej ko prej predmet kar najživahnijih razprav vseh parlamentarnih in političnih krogih. Danes se je na Montecitorioju z vsa odločnostjo zatrjevalo, da je Mussolini izposloval zaključitev seje, ker je naletel pri kralju, ko mu je predložil v predsankcijo vladno

zakonsko predlogo na podaljšanje pooblastila za izvedbo reform, na odločen odpor.

Splošno je prepričanje, da bo zaključek parlamentarne seje danes najdalje v mesecu februarju sledil razpust zbornice. Po novem volilnem zakonu se morajo nove volitve izvršiti tekom 70 dni po razpustu zbornice.

Demisija Baldwinove vlade odložena

VLADA SE SAMA REKONSTRUIRA IN NATO PREDSTAVI PARLAMENTU.

London, 11. decembra. l. Splošno se je pričakovalo, da bo ministrski predsednik Baldwin radi neuspeha blvske vladne večine pri volitvah včeraj podal demisijo, kar pa se ni zgodilo. Odstopila sta le ministra za socialno politiko in poljedelstvo, ki sta propadla na volitvah. Baldwin sam je sicer svojim tovarišem naglašal potrebo demisije in je nameraval predlagati kralju, da poveri voditelju delavske stranke Macdonaldu sestavo novega kabineta, naletel pa je s tem predlogom na hud odpor. Z njim so namreč soglašali samo trije člani kabineta, dočim so se postavili ostali na stališče, da se mora poprej razčistiti situacija. Politični krogi so radi tega mnenja, da bo Baldwinova vlada sklicala obe zbornici za 8. januarja in se jima predstavila v sedanjih sestavi, da izzove odločitev parlamenta samega.

Baldwin se je v resnici že pričel po-

svetovati z vodilnimi politiki vseh strank. Včeraj je bil tudi nad 40 minut pri kralju, kateremu je poročal samo o položaju, ki je nastal po novih volitvah, ni pa se popolnoma nič dotaknil vprašanja demisije kabineta.

Večina sedanjega kabineta forsira načrt, naj se izvrši samo obsežna rekonstrukcija sedanje vlade. Ministrski predsednik naj bi postal Austin Chamberlain, zunanji minister lord Derby ali lord Salisbury, mesto lorda Cecila pa naj bi prevzel Balfour.

«Daily Chronicle», organ Lloydja Georgea, se izraža proti koaliciji liberalcev z labouristi, dočim »Manchester Guardian« ne odklanja te možnosti. »Daily News« naglašajo, da se je večina konservativne stranke izrekla proti demisiji kabineta in da bo Baldwin predložil ta sklep v odobritev ministrskemu svetu.

Napredujoča revolucija v Mehiki

OBSEDNO STANJE V VSEJ DRŽAVI. — HUERTA SESTAVIL REVOLUCIONARNO VLADO. — HUDI BOJI MED UPORNIMI IN VLADNIMI ČETAMI.

Pariz, 11. decembra. l. Zaradi vstaje je proglašeno v vsej Mehiki obsedno stanje. Poročila, ki prihajajo iz Veracruz, so skrajno pesimistična, čeprav se ni moglo govoriti o kakem končnem uspehu upornikov. Revolucionarne čete generala Sauchea so zasedle 150 km severno Veracruz ležečo mesto Jalapa in zajele 1400 ujetnikov. Nasprotno pa so bili uporniki po vseh iz El Pasa poraženi tako pri Matriti kakor tudi pri Veracruzu in se umikajo proti severu. General Figueroa, ki se je pridružil spočetka upornikom, je prešel zopet na stran vlade. General Sanchez pa koraka naravnost proti Tampicu, da zasede petrolejske vrelce. Predsednik Obregon je poslal vladni zvestini četam v dotične kraje močna ojačenja.

Newyork, 11. decembra. l. Zasedba mesta Jalapa po upornikih se potrjuje. Mesto Victoria pa je zasedel s 3000 možmi vladnih čet general Amaro, s čimer je upornikom za sedaj zastavljeno pridruženje proti Tampicu, središču petrolejskega ozemlja. Vstaja je izbruhnila tudi v državi Nuevos Laredo, ki meji ob severoameriško državo Texas. Tu stoji na čelu ustave general Garza, bivši pristav generala Carranza. Vstasi so se polastile

li glavnega mesta države.

Predsednik mehičanske republike, general Obregon, bo brez dvoma zahteval od kongresa diktatorsko oblast. General Calles, ki se mu je ponudil, da postavi na noge vojsko 100.000 delavcev in kmetov, bo imenovan za vrhovnega poveljnika vladnih čet, vojska prostovoljcev pa se postavi samo v slučaju skrajne potrebe.

Amerikanska vlada je dobila službeno obvestilo, da uporniške čete napredujejo in da predsednik Obregon posega po najodločnejših ukrepih za vzpostavitev reda. Vojska 120.000 mož pod poveljstvom generala Callesa da je na poti proti mestu Veracruz. Nekateri polki so prestopili k vstajem, pa sta se pozneje dva zopet vrnila. General Estrada je z dvema od štirih polkov, ki so tvorili posadko mesta Guadalayara, prestopil k upornikom, ostala dva polka pa ostala zvesta vladi.

Nadaljnja poročila pravijo, da se je že pričela bitva med vladnimi četami in uporniki. Uporniki z uspehom odbijajo napade vladnih čet, ki štejejo 28.000 mož, dočim jih imajo uporniki 22.000, ki pa se naslanjajo na mornarico, ki je vsa prešla na stran upornikov.

Nove nemške ponudbe

Pariz, 11. decembra. l. V tukajšnjih krogih tudi v belgijskih diplomatskih krogih pričakujejo, da bo nova nemška vlada že v kratkem stavila zaveznikom nove predloge, ki bodo mnogo preciznejši od Stresemannovih. Ponudba nemške vlade se bo nanašala posebno na jamstva in na plačilno sposobnost. Položaj v Porenju se je namreč v zadnjem času, zlasti odkar je prišlo do sporazuma nemških veleindustrijalcev s francoskimi oblastmi, tako izboljšal, da smatra dr. Marx sedanj trenutek kot jako ugoden, da se prične nov pogajanja glede vojne odškodnine.

PORAZ MINISTRA JANKOVIĆA.

Beograd, 11. decembra. p. Danes je imel sejo ožji odbor radikalne stranke, ki je bil sestavljen snoči in ki se bavi z vprašanjem broderskega sindikata. Seji je prisostvoval tudi Velizar Janković. Po daljši diskusiji je bil Velizar Janković primoran sprejeti mišljenje večine ožjega odbora in odstopiti od svojega prvotnega predloga glede broderskega sindikata, dasi je na prvi seji parlamentarne odbora izjavil, da od tega predloga ne more odstopiti.

POITALIJANČEVANJE PRIMORJA.

Trst, 10. decembra. l. Včeraj dopoldne je bil v Senožečah v prostorih ljudske šole odprtjen otroški vrtec Lega Nazionale, ki ga obiskuje zaenkrat okoli 20 slovenskih otrok. V kratkem namerava Lega Nazionale otvoriti otroške vrtce še v Sežani in Ilirski Bistrici.

Inozemske borze

11. decembra:

CURIH, devize: Beograd 6.525, Pariz 30.725, London 25.04, New-York 578.50, Milan 24.05, Dunaj 0.0081, Praga 16.73, Budimpešta 0.0805.

TRST: Beograd 26.05 do 26.20, Dunaj 0.0824 do 0.0828, Praga 67.20 do 67.60, Bukarešta 11.50 do 12, London 100.50 do 100.75, New-York 22.95 do 23.05, Pariz 122.75 do 123.25, dinar 26.05 do 26.20, dolarji 22.90 do 23, avstrijske krome 0.0820 do 0.0830, carinski franki (20) 88.25 do 88.75.

BERLIN: Devizni tečaj današnjega dne so skoraj neizpremenjeni. Dolar se je plačal do 4194 milijard mark.

LONDON, devize: Berlin 10, Pariz 81.53 do 81.60, Milan 100 do 100.50, Curih 25.08 do 25.04, New-York 436.75 do 437.25, Praga 149.25 do 149.35.

Pred razpustom Italijanskega parlamenta

e. — Rim, 10. novembra.
Današnji dan je prinesel Italijanski favnosti veliko presenečenje. Se včeraj se je vseh političnih krogih kar najhujše razpravljalo o največjih vladnih zakonskih predlogih, ki naj bi zagotovila ženskam volilno pravico pri upravnih volitvah in naj bi se bila predložila parlamentu še tekom predbožičnega zasedanja, morda že takoj jutri, ko se je imela zopet sestati poslanska zbornica, pa je nenadoma izšel danes kraljev odlok, ki odreja zaključitev parlamentarnega zasedanja, s čimer seveda odpada vse predloge, ki se niso bile izglasovane v parlamentu. Mnogo poslancev je že včeraj, zlasti pa danes zjutraj prišlo v Rim in jih je odlok o zaključitvi zasedanja zadal kakor strela z jasnega. Z zaključitvijo zasedanja izgube poslanci poslansko imuniteto in sijo je tudi za izgubo poslanskih dnevnih, kar pa je vendarle predsedništvo zbornice rešilo v nasprotnem smislu, naslanjajoč se na do- obo, ki govori o celoletnih prejemkih in o dejstvu, da člani zbornice ne izgube svojstva poslancev vsled zaključitve zasedanja.

Zaključitev zasedanja je prišla še tem bolj nepričakovano, ker z 31. decembrom t. l. poteče rok pooblastila, ki ga je v lamskem jenskem zasedanju dal parlament Mussolinijevi vladni za pripravo in izvedbo vsestranske preobnove državne uprave in se je v zmislu sklepa ministrskega sveta splošno pričakovalo, da Mussolini v napovedanem predbožičnem zasedanju predloži parlamentu predlogo na podaljšanje pooblastila. Namesto tega pa je prišel odlok o zaključitvi zasedanja.

Italijanska javnost si tolažila ta nepričakovani vladni ukrep zelo različno. Krogi, ki niso naklonjeni Mussolinijevi vladni, menijo, da bo sedanji zaključitev sledi v najkrajšem času razpust poslanske zbornice, in spravljajo vse skupaj v zvezo s pravkar izvršenimi parlamentarnimi volitvami na Anglijskem in v enakimi volitvami na Francoskem, ki se bodo tudi vršile v kratkem, češ da bi Mussolinijeva vlada v novem mednarodnem položaju, ki bi nastal po angleških in francoskih volitvah, v sedanjem parlamentu ne imela primerne zaslombe. Dostavljajo pa tudi, da se to Mussolini z zaključitvijo zasedanja hotel izogniti razpravi predloge o podaljšanju pooblastila, ker bi mu bila brez dvoma prinesla vse preveč nevarne kritike, katere bi mogla škodljivo vplivati i doma i v inozemstvu. Zato je dal zatvoriti parlament, kar mu je tem lažje, ker ima računski proračun dovoljen do 30. junija 1924. in more dotlej izvršiti nove volitve, v katerih dobi zanesljivo večino.

Fašistiški in filonacistični tisk tolažila stvar seveda popolnoma drugače, ko pravi, da je Mussolini ukrenil zaključitev zasedanja le zato, ker smatra, da je prišel čas, da se končno vendarle že izpostavi v državi normalne razmere. Sedanja zbornica da nikakor ne odgovarja več razpoloženju in mišljenju naroda in zato tudi nima pravice, da bi že govorila in odločevala v njegovem imenu. Obenem naj bi ta ukrep tudi zunanjemu svetu pokazal moč sedanje vlade in ovrgel očitke protistavnosti, kajti nove volitve se bodo izvršile popolnoma normalno in tako podale dokaz, da se je v Italiji vrnila najstrožja, najčistejša ustavnost. Do konca meseca decembra izvrši vlada na podlagi dosedanjega pooblastila le še tiste reforme, ki jih je imela v dosedanjem načrtu, za nove reforme pa si bo izprosila pooblastila od novega parlamenta.

Po glasovih z obeh strani stojimo potemtakem pred skorajšnjim razpustom sedanje poslanske zbornice in novimi volitvami, ki se morajo v smislu ustave izvršiti tekom štirih mesecev po razpustu. Še pa tudi še glasovi, ki ne verujejo tako trdno v razpust sedanje zbornice in menijo, da naj sedanja zaključitev zasedanja pomenja le vladni pritisk na zbornico, to se pravi, na opozicijo, da bi opustila svoje odporne nane in si ta-

ko podajala svoje življenje do rednega poteka svoje zakonodajne dobe, to je do leta 1925. To bi bilo Mussolinijeva seveda še najbolj prav, ker bi se tako ustavnost njegove vladavine pokazala v še lepši luči.

Tako je torej gotovo, da bo sedanja zbornica razpuščena januarja ali februarja in homo imeli nove volitve konec aprila ali začetkom maja.

Politične beležke

+ Liberalna trdnjava se ruši. S tem liberalno in s člankom, ki odgovarja temu naslovu, je včerajšnji «Slovenec» vrzel svojim naročnikom peska v oči, da bi ne videli velikega poraza, ki ga je SLS doživela v nedeljo pri občinskih volitvah v Gor. Logatcu. «Slovenec» piše, da so demokrati v Gor. Logatcu poparjeni, ker so dobili dve tretjini vseh mandatov, dejstvo pa je, da je v nedeljo zvečer v Logatcu gorel kres in da so pokale rakete v znak radosti, da je ljudstvo odbilo klerikalni jurij na občino. Klerikalci pa niso le sramotno pogoreli, pri občinskih volitvah, marveč so dosegli tudi z ozirom na zadnje državnozbornske volitve rezultat, ki kaže njihovo veliko nazadovanje. Četudi se je klerikalna postojanka v Spod. Logatcu pri občinskih volitvah še dosti dobro držala in je SLS volitvah dobila od 17 obč. odbornikov 13, vendar so klerikalci v Spod. in Zgor. Logatcu skupaj (tobe občini sta bili eno volišče pri drž. volitvah) od zadnjih volitev nazadovali za 35 glasov, dočim so demokrati napredovali za 25 glasov. Klerikalci si lahko izračunajo kaj pomeni zanje tako nazadovanje samo na enem volišču. Ako sedaj «Slovenec» piše, da se liberalna trdnjava v Logatcu ruši in da klerikalci napredujejo, je to pač tako, kakor če je avstrijski general izdal vojna poročila o zmagovitih umikih Avstrijcev. Tudi za tiste, ki veliko ne mislijo, je včerajšnji «Slovenec» povedal, da so klerikalci v Logatcu «nazaj forrirali».

+ Slabo orožje klerikalcev. Kadar klerikalci ne gre politični boj po želji, se poslužujejo v dosego svojega namena tudi najbolj nepoštenih in nemoralnih sredstev. Sedaj lažejo, da so v Gor. Logatcu propadli demokrati. Takih propasti si še mnogo želijo. V kratkem imajo najprej naši prijatelji v Novem mestu priliko, da «propadejo» na ta način, kakor smo propadli v Gor. Logatcu. Dopolni, ki ga je prinesel «Slovenec» proti našemu obče spoštovanemu predsedniku novomeške JDS g. prof. Ferdo Sedlu, prica, da se je tudi tamošnji SLS že začelo mešati od same zlobe pa tudi od neumnosti. Zlasti «Slovenec» razburja, da se za napredne ideale bori — starejši gospod, ki pa vabimo Novomeščane, da roko v roki «stari» in «mladi» pokažejo klerikalizmu pot iz Novagga mesta. Klerikalci nič več ne pomagajo laži in tudi osebni napadi niso orožje, ki bi jim moglo kaj obetati.

+ Klerikalna avtonomija v pravi luči. 18. marca se je klerikalcem posrečilo prestopiti slovensko ljudstvo z gos- lom avtonomije. Kakor zarjo na nebu so slikali volilcem avtonomijo ter razlagali kaka sreča bo nastopila, ako zmagala SLS in njena avtonomija. Po volitvah so zmagoslavno naznanjali, da je od 18. marca v Sloveniji prešla vsa politična moč ter vsa odgovornost na SLS. Če tudi se je obetala avtonomija že po 8. mesecu kazala kot klerikalna volilna sleparija, ki škoduje največ onim, ki so klerikalce volili, so klerikalci tekom zadnjih mesecev vendarle pokazali kako si oni zamišljajo avtonomijo. Njihova vlada na mestnem magistratu ljubljanske govori zadosti. Ljubljana je danes po zaslugi klerikalcev čez glavo zadolžena, Ljubljance pa vzhujajo pot težkimi klerikalnimi bremenji. Vse, kar so mislili, da ima kaj jedra, so klerikalci pri mestni občini navtrali in nasvedrali. Ako bi bilo ljubljansko mesto čisto avtonomno in brez državnega nadzorstva, bi bile danes tudi že velike blaginje. Mestne hranilnice čisto prazne. Vodja klerikalne občaske delegacije g. Pirč je z avtomobilom dokazal kako je treba spoštovati

javno lastnino in štiti žep davkoplačevalcev. V mestni elektrarni in tudi drugod so uvedli klerikalni strankoviti nered. Vzdrževali so hudodelstva in pospeševali korupcijo. V mestnih gospodarskih poslopih se je kradlo na deseto, opetovano so pri zamreženih oknih poskušali z vloni. Vprizirali so se atentati na stroje, da bi ljubljansko prebivalstvo zašlo v neizmerno nesrečo. Že samo to zadostuje, da se vidi kako izgleda klerikalna avtonomija v praksi. Predstavljamo si lahko kako bi šele izgledala klerikalna avtonomija Slovenije, ako bi v njej klerikalci dobili vsjo avtonomijo in državo ne obklast v svoje roke tako, da bi ne bilo nikogar, ki bi mogel klerikalcem na prste gledati, ali pa njihova zločinstva preprečevati. Hvalačini smo SLS, da je slovenskemu ljudstvu svoje prave pravice z avtonomijo tako jasno razkrila.

+ Ljubljanski župan Perič je dobil zaupnico od SLS, to radi verjamemo. A s to zaupnico ne bo še nič doseženega. Bolje bi bilo, če bi klerikalni denarji zavodli občini posodili par milijonov. A klerikalci so znali s pomočjo znanega vladnega uradnika Sporna voditi stvar tako, da oni niso nič ene pare žrtvovati in posodili. G. Perič ne sme uvaževati pravila parlamentarne dostojnosti in odstojiti strankarski interes, nam bi vsak dan Peričeve vlade bil dobiček za agitacijo. Ker pa g. Perič ne ve, kdaj zahteva interes občine in dostojnost, da vzame klub in gre, mu bo treba pri tem pomagati. Župan brez večine mora računati s tem, da mu noben ukrep ne bo več odobren. Zakaj ni Perič že sklical občinske seje, da si preskrbi zaupnico?

+ Homatiše pri «Kmetijski družbi». Vlada je vsled saboteže družbene podpredsednika prof. Jareca in nato nastopilega konflikta z glavnim odborom sklenila razpustiti glavni odbor «Kmetijske družbe». Posle bo do običnega zborstva volil komisar, ki mu bo glavni odbor posvet. Občni zbor, ki je bil sklican za 16. t. m., je vlada odgodila. — Očividno je ta ukrep pokrajinske uprave še ni izšel. Vsekar mu manjka eno, kar bi človek najbolje pričakoval in to je: zaman se išče zakon, na katerega se more pokrajinska uprava sklicevati. Odredba g. Kremenška je sneta kar iz zraka. Mi se doslej v to zadovo nismo umesavali, ker je službeno glasilo SKS v notici, ki je brez dvoma izšla od merodajne udeležene strani, la SKS. odklanja vsakotero pomoč od strani JDS v tem predmetu. To aberistično stališče gotovih ljudi, ki so s svojo brezglavo taktiko že nepregledno škodo napredni stvari storili, nas je zadrževalo doslej, zdaj pa vidimo, da so udeleženi življenjski interesi največje kmetijske strokovne organizacije, katere ne smemo pustiti, da se razbije ali propade, in bomo vprašanje odgovornosti obravnavali javno in brez vsakih ozirrov.

Prosveta

Ljubljanska drama.
Sreda, 12.: «Danes bomo tiču». F. Cetriek, 13.: «Njus». Izv.
Petek, 14.: «Mogočni prstani». E.
Sobota, 15.: ob 3. pop.: «Juditi». Dijaška predstava. Izv.
Nedelja, 16.: ob 3.: «Ugrabljene Sabinke». Ljudska predstava. Ob 8.: «Hedda Gabler». Izv.
Ponedeljek, 17.: «Njus». C.

Ljubljanska opera.
Sreda, 12.: «Nikola Šubic Zrinski». D. Cetriek, 13.: «Gospodsvetski sen». A. Petek, 14.: Zaprti.
Sobota, 15.: «Mignon»; gostuje ga. Wessel-Polla. F.
Nedelja, 16.: «Tosca». Izv.
Ponedeljek, 17.: Zaprti.

Narodno gledališče v Mariboru.
Sreda, 12.: «Umetniška kritika». E. Cetriek, 13.: «Magdalena». C. Petek, 14.: «Prevarjeni soprog». B.

Praniera v ljubljanski drami. Jutri se prvič uprizaro tragikomedija ruskega romanopisca Osipa Dimova «Njus». V tem delu nastopa avtor kot zagovornik

čenske duše, ki jo mučijo moški s svojimi brezobzirnim vedenjem, ne hoteč videti njene globine. V glavnih vlogah nastopijo gg. Savičeva, Putjata in Rogoz. Režija g. Putjata.

Sokolstvo

Sokol Ljubljana II. Bratje, sestrel Prelimula je sestra Marija Heren. Naša družina je udeležila se pogreba, ki se vrši 12. t. m. ob pol 3. popoldne iz Cerkvene ulice št. 3. Zbirališče pred šolo na Grabnu ob 2. Vsi v cvitlu.

Is starejšina Jugoslovanskega Sokolskega Saveza je izstopil br. dr. Jovo Hadži, univerzitetni profesor v Ljubljani. Imenovan je bil v starešinstvu kot namestnik.

Sport

Motoklub Slovenija v Ljubljani vabi vse člane k izrednemu občnemu zboru, ki se vrši 15. t. m. ob 8. zvečer v «Rožah» v Unionu.

S. K. «Slovan» v Ljubljani ponovno poziva vse člane in prijatelje kluba, ki nameravajo gojiti težko atletiko, da se nemudoma javijo pisмено ali ustmeno pri klubovem tajniku, Sv. Petra cesta 3/II, ker se bo v najkrajšem času pričelo z rednimi treninji. Podrobnosti na klubovi deski na ogled Sv. Petra ceste in Marijinega trga.

Kino

Kino «Ljubljanski dvor». Sestrica znana ljubljenska filmskega igralca Jackie Coogan — 6 letna dražestna filmska umetnica Gloria Coogan igra v sredo 12., četrtak 13. in petek 14. decembra prireditelj v Ljubljani in tragični štridejski drami «Mala samaritanka». — Slike krasne in življive. Kdor je obževalci malega igralca Jackie Coogana bo gotovo želel spoznati tudi njegovo hčerko in malo sestrico. Stariši ne zamudite si ogledati tega dražestnega otroka in pripeljite seboj tudi svojo dečo, ki se bo čudila tej mali filmski umetnici.

Objave

× Računski zaključek društva Kazino v Ljubljani je v smislu § 11. točke c) društvenih pravil članom na vpogled 8 dni, to je od 11. do 18. decembra 1923. pri društvenem oskrbniku g. M. Zupanu.

× Pevski zbor Glasbene Matice. Prva skupna vaja za ves zbor v sredo dne 12. decembra ob 18.15. Ker bo koncert že dne 7. januarja 1924., so vse članice in člani nudbo vabijo k polnočevni in točni udeležbi. Moški zbor se ponovno opozarja, da se vrše njegove poselne vaje ob četrtkih ob 20. uri.

× O. Z. javnih numeščencev za Slovenijo v Ljubljani. Nujna, važna seja širšega odbora v sredo dne 12. decembra ob 20. uri pri «Brikasu». Vsi! — Predsedstvo.

× Predavanje v društvu «Soča» v Ljubljani. V soboto dne 15. decembra predava v salonu pri Levu univ. prof. g. dr. K. Ozvald o zelo zanimivi in veleskudni temi in sicer: «Telesna rast človeka od rojstva do 20. leta». (Skiopitne slike), nakar opozarjamo člane, prijatelje in drugo občinstvo. Začetek ob pol 9. uri Vstop prost.

× Slavnostna zabava na čast rojstnega dne kralja Aleksandra I. Prejeli smo: Častniški zbor ljubljanske garnizije priredi na dan 17. decembra v veliki dvorani Kazine na čast rojstnemu dnevu Nj. Vel. kralja Aleksandra I. slavnostno zabavo, na katero se tem potom vabijo vsi rezervni upokojeni častniki s družinami, vojaški uradniki kakor tudi oni oficirji in vojaški uradniki, kateri se služajno na ta dan nahajajo v Ljubljani. Pričetek zabave točno ob 8.30 uri. Za imenovanje se posebne pozivnice ne bodo izdajale in naj se to obvestilo snema za vabilo.

× Izgubila se je včeraj ob pol 5. do 5. ure popoldne bova iz bobrove kože (Biberpolz) na potu od Trnovskega pristanišča 4 do sv. Jakoba mostu. Pošten najditelj naj jo vrne proti dobri nagradi na policijsko stražnico v Trnovem.

Sodišče

LJUBLJANSKA POROTA
Ljubljana, 11. decembra.

Novorojenček v peč.

Danes popoldne je bila pred poroto 19 letna Roza Blaška iz Otlice pri Ajdovščini, služkinja poštnega ravatelja dr. De. beljaka, ki je dne 6. novembra svoje novorojeno dete podčlala v peč in jo nato zakurila. O zanimivem dogodku smo sivočasno že obširno poročali. Današnja razprava je dokazala, da je postala Blaškova žrtve brezvestnega oženega, čigar zapeljivca in da je izvršila svoj dejanje v globoki duševni depresiji. Sicer zelo pošteno in tudi jako marljivo dekle se je vrh tega zagovarjalo, da je prišel otrok že mrtve na svet.

Porotniki so soglasno zaikali vprašanje, ali je obtoženka namenoma takoravnala z detetom, da je nastopila smrt, potrdili drugo vprašanje, ali je namal opustila vsako tujo pomoč, s 7 proti 1 glasovom, tretje vprašanje, ali je kriva, da ni poklicala k porodu babice ali porodničarja, pa soglasno. Sodišče je nato obsodilo Roza Blaško na 2 meseca strogega zapor. Senatu je predsedoval dr. Kaiser, obtoženko pa je zagovarjal dr. Kreč.

Detomor v Saničnem na Gorenskem.

Popoldne je stala pred poroto 24 letna posostnikova hčerka Angela Dolenc Saničnega na Gorenskem. Dekle je dne 6. oktobra povilo nezakonsko dete ženskega spola, mu zavila okrog glave volneno ogrinjalo in ga nato odnesla v podstrešje, kjer so je našli potem le močno obledeno od mack. Svoje dejanje je storila baje radi tega, ker je imela zadnje čase ljubavno razmerje z nekim drugim mladeničem, ki jo je nameraval poročiti, a jo je motil njen greh s prejšnjim ljubimcem.

Porotniki so zanikali vprašanje glede detomora in potrdili le vprašanje o krivdi, ker ni porodila naznaila oblastim, kakor je bila obsojena samo na 6 tednov ječe, včevši preiskovalni zapor. Zagovarjal jo je dr. Krečič.

MARIBORSKA POROTA
Maribor, 11. decembra.

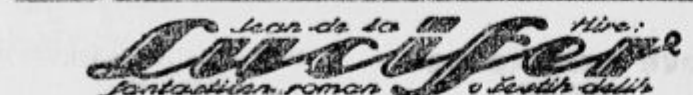
Uboj v Mali Nedelji.

Dne 2. septembra se je zbralo v vinotocu Vincenca Miheliča v Mali Nedelji več znanlih pretepačev iz bučkovske občine, med njimi tudi 30 letni posostnik, sin Marko Bohanec. Popivali so tamkar do 4. popoldne, nakar so odšli na slavnost v Društveni dom. Tamkaj so našli na Franceta Frasa, s katerim so živeli že dalje časa v sovraštvi. Med družbo se je kmalu vnel hud prepri, tekom katerega so fantje zgrabili Frasa, na najprej pošteno pretepli in virgli na tla, končno pa mu je Marko Bohanec zasukal nož v hrbet in mu prezeval pljuča, da je že čez nekaj minut izdihnil.

Bohanec priznava sicer svojo krivoto, zagovarja pa se s popolno pljanostjo. Porotniki so glavno vprašanje na ubo, soglasno potrdili, nakar je kazenski senat obdolženca obsodil na 5 let ječe.

Mlad nasilnež.

28-letni kmečki fant Štefan Pozvek iz Brezovic je že mlad zašel na napačno pot. Zagovarjati se je moral danes kar radi dveh ropov. Obe svoji žrtvi je zvalil v grozd pri Murski Soboti in jih tamkar oropal. Dne 26. julija se je ponudil posostniku Mihaelu Žilavcu, da ga sprejmi v Satahovce. Na poti pa mu je s silo iztrgal listnjico, v kateri je bilo 1400 K. denarja in nato izginil. Na enak način je prevrnil že nekaj dni pozneje tudi posostnika Janoša Danila, kateremu je v gozdu okraodel 40 dolarjev in 7 tisoč K. Obdolženec je tudi pri razpravi odločno tajil krivdo. Ko mu je priča Žilavec v obraz zabrusil, da prav dobro spozna v njem storilca, češ «saj sem te dobro videl», se obdolženec naenkrat izjavil, da sta se pač videla prejšnji dan. Zagovornik je predlagal, naj se še enkrat zadliš priča natakarka, ki je trdila v svoji izpovedbi, da je bil storilec črnil las, kar se pa ne vjema z dejanskim stanom, ker je obdolženec plavalas. Senat je predlogu ugodil in je bila razprava preločena.

Lucifer

fantastičen roman o čestitih delih

«Hotel sem iti na Schwarzrock, da obidem Lucifferja... A zdaj se je vse spremenilo. Ker je Henri padel po vsem videzu drugim ljudem v roke in ne Lucifferju, bi najbrž tvojemu sinu ne pomagalo dosti ali pa nič, če ubijem to pošast. Zdej je prvo, da najdem Henrija in ga pripeljem nazaj. Grem na Bermude.»

«Dobro.»

«Potreben mi je eden izmed onih štirih aeroplanov, ki jih je pred štirinajstimi dnevi končevaljavno prevzela Recepcijska komisija vojnega ministrstva v svojo uporabo.»

«S pilotom?»

«Da.»

«Kateroga si želiš?»

«Girarda. Pa takoj. Jaz sem že pripravljen na pot.»

«Dobro je. V takih zadevah nista porabna niti pero niti telefon. Treba je osebno prositi. Poglejva v ulico Saint-Dominique. Tam dobiva Renolta in ga vzameva s seboj v Bourget. On ti preskrbi aeroplan in na mestu boš lahko odletel.»

«Spodaj čaka moj avto!»

«Torej žuriva se!»

Nato pove nakratko osuplemu generalu o dogodkih, ki so se vršili na Schwarzrocku.

«Ga boste vzeli s seboj na Bermude?» vpraša general.

«Da.» odgovori Nyetalope.

«Zakaj?»

«Utegnem ga porabiti kot dragocenega talca, morda pa ga bora rabiti tudi za kaj drugega, skratka, ne maram ga pustiti izpred oči.»

«Aha, razumem!»

To so bile vse besede, ki so padle med vožnjo.

V hangarju — ki je bil šele pred kratkim zgrajen in opremljen z vsemi prostori za upravo letališča — jih sprejme službojoč častnik in jih takoj vede v polkovnikov urad.

Polkovnik ukaže častniku, naj nikoli ne moti visokih gostov, in naj pokliče kapetana Girarda.

Medtem ko priredkujejo slavnega vojnega letalca, pripravi polkovnik potrebne listine, s katerimi se da Girard na razpolago letalo R.-C.-3 za tajno misijo. Renoit jih podpiše. Nato izstavi polkovnik še eno listino, ki jo tudi podpiše vojni minister, in na kateri je bilo z rdečimi napisano:

Izjemoma se dovoljuje za to vožnjo, da nadomesti kapetana Girard drugega pilota in vojaškega mehanika letala R.-C.-3 z Jeanom Sainclairom, bata-

ljonskim poveljnikom v rezervi, in z gospodom Pierrom Piloujem, prvim ladijskim mehanikom v rezervi.

Kar se tiče četrtega mesta, ki je bilo še prosto na letalu, in katero je navadno zasedel kak častnik ali po podčastnik kot opazovalec, ni bilo v listini nič omenjeno. To mesto je bilo zdaj pripravljeno za rdečelasca, ki mu nihče ni vedel ne imena, ne stanja.

Vse je bilo že pripravljeno: listine podpisane, kolekovane in prepisane v register, ko vstopi Girard.

Mož osemindvajsetih let, srednje postave, koščenega in mišičastega telesa, zagorelega obraza, brez brk, črnih, živih oči, energičnih pa nekam mehkih potez: tak je kapetan Girard, vitez Častne legije, imejitelj vojaške kolajne, Vojnega križa z osmimi palmovimi listi in dvajsetih tujih odlikovanj. V vojni je bil trikrat ranjen, a je vedno srečno oživel. Znanja je vseolega, včasih celo razposajenega: skratka, hraber in prikljuživ dečko, združujoč v sebi sto različnih, nasprotnosti in lastnosti: ki pa služijo, kadar je sila, vse eni edini ideji. Mladenik, kakor si Nyetalope ni mogel boljše izbrati.

Slavni raziskovalec in sloviti avija- tak se osebno še nista poznala. General Benoita in ju predstavi drug drugemu in pristavi:

«Dragi moj Girardi! Odzdej se boste

pokoravali besedam gospoda Sainclaira, ves čas, dokler vas on ne privede nazaj k vašemu polkovniku.»

«To si štejem v veliko čast,» odgovori Girard.

Nyetalope se skloni nad velik zemljevid, ki ga je polkovnik razgrnil na mizo, in razvija svoj načrt.

«Pot je predolga za en sam polet. Zato si jo bomo razdelili na dva dela: od tu do Azorov in od Azorov do Bermudih. Vsak let po tritisoč kilometrov približno. Če letimo s hitrostjo tristo kilometrov, smo v desetih urah na Bermudih. Mnenja sem, da bi ob desetih že odpluli. Je-li to mogoče, kapetane?»

«Jel?» odgovori odločno Girard.

«Tako smo torej ob osmih zvečer že na Azorih. Pristali bomo na otoku Terceira, v bližini mesta Angra do Heroísmo. Tam je prostrana ravan, ki jo dobro poznam. Na tem otoku je tudi bivalistično azorskega guvernerja. On ima krasno motorno jahto in nam bo preskrbel živeža in drugega, kar bomo potrebovali. Ob devetih zvečer se odpravimo dalje... Jutri zjutraj smo na Bermudih... Kapetane, vi in jaz se boma menjala na krmilu. S seboj vzamem tudi svojega mehanika Pilouja in nekega potnika, ki mu bomo zvezali roke in noge in ga bomo trdno privezali na njegov sedež...»

(Dolge prihodnjake)

*** Povratek kralja Aleksandra iz Pariza.** Kralj Aleksander je odpotoval v ponedeljek zvečer v spremstvu dvornega ministra Jankovića in našega pariskega poslanika dr. Spaljkovića iz Priza in potuje danes ob 1/2. jutraj skozi Ljubljano. Kraljica Marija mu odide do Slavonskega Broda nasproti, nakar se odpeljeta oba v Sarajevo, kjer ostanejo nekaj dni in bosta praznovala tudi kraljevo slavo, nakar se vrne v Beograd.

*** Iz Ljubljanskega tajništva JDS.** Vsem gospodom, ki so posejali našo politično šolo od 9.—13. novembra t. l., sporočamo, da bodo slike gotovo tekom tega tedna, nakar jih razložimo vsem, ki so plesali tozadevne zneke na tajništvo v Ljubljani. Ostale napramo, da znesek šim preje nakazuje, da moremo končno urediti vse račune. Krajevne organizacije JDS in zaupnike v kamniškem okraju in ljubljanski okoliščini opozarjamo na našo okoliščino, ki jo trajajo od 2 do 6. januarja. Na prazno dole prijava se ne bomo mogli ozirati. — V nedeljo, dne 16. t. m. se vrši javen shod demokratske stranke v Dragatušu ob 11. po glavni masi. Opozarjamo nanj vse naše prijatelje. Istega dne se vrši tudi sestanek naših somišljenikov v Laškem, kjer se bo osnovala krajevna organizacija JDS za občino Sv. Krištof. Sestanek se vrši ob 9. jutraj v loviski sobi hotela Henke v Laškem. Ob 3. popoldne se vrši tudi sestanek naših somišljenikov v Trzinu. V sredo, 19. t. m. se vrši v Planini pri Rakeku ustanovni občni zbor krajevne organizacije JDS. Vabimo vse prijatelje, da se ga polno številno udeležijo.

*** Iz Zveze kulturnih društev v Ljubljani.** Tekom decembra priredi Zveza še sledeča predavanja: 15. decembra ob 8. zvečer v Krškem, predava gosp. dr. Čadež »O nevelnih telesih«. Istega dne se vrši tudi predavanje v Krakovem - Trnovem, kjer predava gosp. Cimerman »O davkih«. 16. t. m. pa se vrši ob 7. jutraj predavanje na Raki pri Krškem. Predava gosp. Vinko Karnovšek »O razvoju svetovja«. — K svojočasnemu, v »Jutru« priobčenemu članku »Za napredno kulturo« pristavljamo v pojasnilo, da povrne stroške predavateljev Zveze kulturnih društev, ne pa lokalna prosvetna društva.

*** Jubilej zdravnikov dr. Vavpotiča.** Nestor uradnih zdravnikov v Sloveniji gosp. dr. Janez Vavpotič je predvčeršnjim praznovanju pidesetletnice svoje promocije za doktorja medicine. Rodom iz Kranja, je jubilar absolvirval svoje študije v Ljubljani in v Gradcu, kjer je bil 10. decembra 1873 promoviran za doktorja. Kot uradni zdravnik je služboval v Kamniku. Postojni in končno v Novem mestu, kjer deluje že celih 35 let. Kralj Aleksander ga je v priznanje vestnega službovanja odlikoval z redom sv. Save IV. vrste.

*** Otvoritev denarnega prometa z inozemstvom.** Z novim letom se odpre denarni promet med našo državo ter Avstrijo, Italijo, Madžarsko, Rumunijo, Češkoslovaško, Nemčijo, Švicco, Francijo in Belgijo. Najvišji znesek, ki se more poslati v enem denarnem listu, je 500 Din. Odposiljatelj mora dati poštenu uradu izjavo, da pismo ne vsebuje več kakor 500 Din. Iz inozemstva v našo državo pa se smejo pošiljati tudi večji zneski.

*** Imenovanje v sodni službi.** Avskultant dr. Karel Trehinkel je imenovan za sodnika za okrožje višjega deželnega sodišča ljubljanskega.

*** Iz carinske službe.** Za carinskega posrednika pri carinarnici na Rakeku je postavljen Ivan Virant.

*** Zdravniška zbornica za Slovenijo.** Novo izvoljeni odbor zdravniške zbornice za Slovenijo se je za dobo od 1. septembra 1923. do 31. avgusta 1926. konstituiral takole: predsednik dr. V. Gregorič v Ljubljani; podpredsednik dr. P. Defrančeschi; odborniki: dr. A. Prunsefs, doktor E. Dereani, dr. Fr. Janković, dr. H. Robič, dr. E. Slajmer, dr. R. Bergman, dr. T. Jamar, dr. O. Krajec in dr. B. Ipat. Predsednik disciplinarnega sodišča je dr. J. Tišar, tožitelj dr. R. Kobal. Za zborniškega tajnika je bil izvoljen dr. O. Krajec, za blagajnika pa dr. E. Dereani.

*** Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrla predvčeršnjim gospa Marija Heren, roj. Jakopič, vdova železniškega uradnika. Pokopnica je sestra akademika slikarja Riharda Jakopiča in posestnika Josipa Jakopiča. Pogreb se vrši danes ob pol treh popoldne, v št. Jernej na Dolenskem je umrla po dolgotrajni bolezni 58letna gospa Josipina Hudoklin, roj. Kessler, posestnica in podobarjeva žena. Skrbna mati je vrla vzgojila svojih petero otrok v naprednem duhu. Bila je velika dobrotelica ubožcem in vseh onih, ki so pri njej iskali pomoči. — Vrlina ženama blag spomin!

*** Kongres stanovanjskih najemnikov in podnajemnikov.** V dvorani trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu se je vršil 8. in 9. t. m. kongres stanovanjskih najemnikov in podnajemnikov, na katerem so bile zastopane skoraj vse organizacije stanovanjskih najemnikov v Jugoslaviji. Glavni referent Bogdan Krekić je v obširnem govoru razložil škodo, ki jo trpi ljudstvo vsled stanovanjske krize. Pozval je vlado, naj s posebnim zakonom uredi

razmerje med hišnimi posestniki in najemniki. Kakor je predvideno, bi se imela zaščita stanovanjskih najemnikov razveljaviti z novim letom 1925. Govornik je naglašal, da niso še nastopile normalne razmere in da torej tudi še ni prišel čas za razveljavljanje zaščite stanovanjskih najemnikov. Končno je bila z neznatnimi izjemami sprejeta znana resolucija ljubljanskega kongresa.

*** Denarna nakazila za Ameriko.** Ministrstvo pošte in brzojava je z Zedinjenimi državami severne Amerike doseglo sporazum glede nakazovanja denarja, ki se prične z novim letom 1924. Iz naše države se more poslati največ 100 dolarjev. Posredovanje vrši samo poštna hranilnica v Beogradu.

*** Nova uniforma za poštno uradnike.** V ministrstvu pošte in brzojava se vrše posvetovanja o novi uniformi za poštno uradnike, ki bo praktičnejša in trpejnejša ter se bo le malo razlikovala od dosedanje. Uniforma bo enaka za celo državo.

*** Sava pada.** Vodomer v glavni strugi Save pri Zagrebu kaže, da voda konstantno pada. Isto poročajo s Krškega in Poduseda. Včeraj je kazal vodomer še 240 m nad normalo.

*** Izseljevanje na Japonsko.** Ker se obračajo mnogi na razna oblašča glede izseljevanja na Japonsko, opozarja izseljeniški komisariat v Zagrebu, da glasovno informacij Japonske vobče ne potrebuje delovnih moči iz inozemstva. Na Japonskem je hiperprodukcija domačih materialnih delavcev, zaradi česar se kljub obnovi po nedavnem katastrofalnem potresu niti ne iščejo, niti ne morejo zaposliti inozemski delavci. Izseljevanje na Japonsko v svrhu zaslužka je torej brezuspešno.

*** Celjski mestni šolski svet je na svoji seji v ponedeljek ugotovil,** da je uradni zdravnik za mestne šole mestni fizik, do katerega naj se odslej obračajo stranke, ki hočejo imeti kako zdravniško izpričevalo. Iz gmočnih ozirov je za enkrat zgrajen šolskega vrta nemogoča. Zahteva se takojšnja nastavitve učitelja srbohrvaščine na deški meštanski in deški osnovni šoli. Ako pa se to ne zgodi, se opozori višji šolski svet, da pravčasno izpolnjuje za učence celjske deške meštanske šole možnost vstopa na učiteljsko in strokovno šolo, ako učenci ne bodo razredovani iz srbohrvaščine. Rešilo se prouči glede oporocitve plačevanja stvarnih potrebščin za one učence, ki so iz tujih okolitev. V razgovoru je bilo tudi, da so šolske knjige zelo slabe vezane. V tem oziru se nasvetuje samopomoč. Na meštanski šoli se že namerava napraviti šolska književnica.

*** Posledice porednj v Planini.** Pišejo nam: Ze od leta 1851. v naših krajih ne pomnijo take poplave, kakor je sedanja. Le povodenj iz leta 1878. se more približno primerjati z njo. Čerkljsko jezero, Pivka in Hotena so narasli tako katastrofalno, da so poplavlili vse ob vzhodni kotlini nahajajoče se biše trga Planine ter vasi Laze, Podgora in Liplje. Ze 3. decembra je prišla voda vdirati v nižje stoječe prostore: kleti, hleve itd., in sicer s tako naglico, da so ljudje komaj rešili svoje imetje. Dne 7. decembra so morali prebivalci že iz prvga nadstropja svojih hiš reševati skozi okna svojo imovino v čolne. Orožniki in finančna straža so z veliko požrtvovalnostjo pomagali pri reševanju delih. Proti večeru 7. decembra je voda objela tudi poslopje žandarmerijske vojaarne v Planini, v katero je bilo mogoče priti le s pomočjo čolnov. Dne 10. decembra je bilo v Planini poplavljenih 32 hiš, v Lazah 6, v Podgorici ena in v Lipljah ena. Škoda je ogromna in se trenutno še ne da preценiti.

*** Vožnja na poštah avtomobilih.** Po nedavno objavljenem novem pravilniku so za vožnje na poštah avtomobilih določene naslednje cene: za potnike po 2 Din za 1 kilometer, za priljago pa za vsakih 10 kg od 1 do 5 km 5 Din, od 25 do 50 km 8 Din, od 50 do 75 km 12 Din in od 75 do 100 km 15 Din.

*** Poplava v Karlovcu.** Ker sta Kolpa in Korana hudo narasli je tudi mesto Karlova mnogo trpelo od poplave. V Drenukli in Hrnetiču so morali na pomoč gasilec in vojak. V mnoge hiše je ponoči udrla voda. Škoda je velika.

*** Mariborska afera se bo nadaljevala pred okrajnim sodiščem.** Afera dr. Lajniča proti Pfeiferju je dalj časa počivala. Mariborsko okrajno sodišče je namreč odstopilo zadevo državnemu pravdnstvu radi morebitnega dviga tožbe proti dr. Pfeiferju radi pogreška § 104. skz., ker je slednji očital dr. Lajniču nerednost in poneverbe pri uradnem poslovanju. Radi pritožbe dr. Lajniča in dr. Povaleja je te dni sklepalo o odstopu okrožno sodišče, ki je zadevo vrnilo v nadaljevalno razpravljanje okrajnemu sodišču. Okrožno sodišče je namreč mnenja, da še ni zadostno pojasnjeno, ali je bil prehranjevalni urad, glede katerega je dr. Pfeifer najprej očital dr. Lajniču nerednost, državni urad ali zasebna ustanova dr. Lajniča, kot je on trdil. Zadeva se bo torej nadaljevala pred okrajnim sodiščem v Mariboru, ker je bila tudi po dr. Pfeiferju predlagana delegacija drugega sodišča zavrnjena.

*** Železni most pri Sv. Jakobu.** Prešli smo: Izvolite na notico med dnevnimi vestmi »Jutra« železni most pri Sv. Jakobu sprejeti in objaviti nastopno uradno pojasnilo: Sava ni imela po dosedanjih opazovanjih od leta 1851. tako visoke vode kot pri zadnji povodnji. Vaska vlička voda napravi na enem ali drugem mestu regulacije manjše ali večje poškodbe, zato je treba regulirane vode tudi vzdrževati, sicer časoma propadejo. Da

je sedanja trena voda nadpravila rudi pri Sv. Jakobskem mostu razmeroma male poškodbe, ne zadene trena mostja Jerina niti najmanjša krivda, pač pa je slednji takoj po možnosti pregleda poškodb prijavil službeno tudi to kot predvsem nujno za takojšnjo popravilo. Neutemeljeno je zato katerikoli organu rečne službe očitati brezbržnost brez dokaza za tak hud očitke. Ljubljana, 11. decembra 1923. Gradbeno vodstvo za uravnava Save.

*** Ne kupujte eraričnega blaga.** Ker se je v zadnjem času pogosto dogajalo, da so voljaki prodajali različne erarične predmete, je ministrstvo notranjih del izdalo naredbu, da se vsakogar, ki kupuje od voljakov erarične predmete, kaznuje z zaporom do treh let.

*** Tragična smrt čuvaja mariborske svodilvarne.** V nedeljo jutraj so našli v novi mariborski zvonilvarni Naslombni mirnega nočnega čuvaja Franca Robiča. Ker je imel umrli poleg sebe še kos klobase, sicer pa nikakih znakov nasilja, so je po mestu raznesla govorica, da je Robič umrl na zastrupljenju radi klobase. Včeraj je sodna komisija izvedla obdukcijo in sial sodna zdravniška ugotovila, da je umrl Robič radi zadušenja. On je namreč že dalj časa bolehal na železodu ter je usodno noč najbrže v spanju začel bruhati, pri čemer so ga izmečki v grlu zadušili. Govorice o zastrupljenju so se torej izkazale kot neosnovane.

*** Reparski napad.** Posesotnik Josip Vrant iz Sodražice je peljal prošil teden voz škalov na sejum, da bi jih prodal. V gozu pri Stepanji vasi so ga napadli trije neznanci, ki so mu vzeli legitimacijo in 1050 Din gotovine. Zagrozili so mu s samokresom, če bi se uprl.

*** Tihotapstvo s saharinom.** V Beogradu so prišli na sled velikemu tihotapstvu s saharinom. Policija je dogajala, da ima tihotapska družba svoj sedež v Zagrebu, svoj glavni trg pa v Beogradu. V Zagrebu se slajajo tihotape iz Berlina, Dunaja, Curila in iz drugih inozemskih mest ter prodajajo blago organiziranim domačim družbam, ki potem saharin večinoma pošiljajo v Beograd na trg. Znani sta doslej dve taki družbi, katerih člani so deloma že pod ključem. Ena je vod vodstvom Rusinje Nadežde Koporčeve, žene medicinske Josipa Koporce v Zagrebu, druga pa sestoji iz ruskih beguncev.

*** Gospodinjki kolektor Jugoslovenske Matice za leto 1924.** je izšel. Uredila ga je zopet znana pisateljica Ulva, in sicer na način, ki se je slovenskim gospodinjam že prikupil. Poleg kolektorske vsebine prinaša celo vrsto informativnih, poučnih, propagandnih in zabavnih člankov. Celo vrsta člankov in navodil je posvečenih gospodinjstvu. Gospodinjki kolektor velja za člano Jugoslovenske Matice 15 Din, za nečlane 18 Din. Naroka se v pisarni Jugoslovenske Matice v Ljubljani. Pred škofijo 21-1 in pri Tiskovni zadrugi, Prešernova ulica 54.

*** Razstava v ateljeju Seebacher.** Prejeli smo: Umetniška razstava v slikarskem ateljeju A. Seebacherja je lepo uspela. Obiskujoče interesirano občinstvo je občudovalo raznovrstnost slik, ki se mu je nudila. Kar pa je vsakomur, ki ima nekoliko vpogleda v umetnost, posebno ugnajalo, je bilo dejstvo, da ima umetnik zmožnost, vdahniti vsaki sliki prav poseben čar, tako da odseva iz vsake slike umetnikova duša. V modernih slikah, kjer naj barva, svetloba in senca izražajo čustvo, pa se je umetniku posebno posrečilo, podati osebo noto. In na tem polju se bode razvil pravi Seebacher. — Obiskovalce razstave.

Dopisi

TOPLICE PRI NOVM MESTU. Naš Sokol je priredil v nedeljo 25. novembra na lastnem otiru gledališko predstavo »Osveta«, ki zahteva izkušeni igralcev. Reči smemo, da so vsi igralci častno rešili svoje vloge, ki so dokaj težke. Po predstavi se je razvila vesela medsebojna zabava. Na praznik narodnega ujedinjenja je priredil Sokol družabni večer s predavanjem, na Miklavžev večer pa igrico »Miklavžev večer« s sijajnim nastopom Miklavža in obdarovanjem naraščajo. Zeleti je, da bi Sokol zopet kmalu razveselil občinstvo s kako prirreditvijo.

GRIZE PRI CELJU. V sredo zvečer je priredilo Dramatično društvo s pomočjo dobrosrčnih ljudi Miklavžev večer, ki je izvrstno uspel. Sv. Miklavž je bogato obdaril naše malike, pa tudi odrasle. Po razdelitvi daril so mu zasvirali društveni tamburaši, ki zelo dobro napredujejo. Upamo, da nas še večkrat razveselijo in pa tudi društvo samo s kako uprizoritvijo v svoji zbirski sezoni.

SV. PAVEL PRI PREBOLDU. Pri nas je društveno življenje precej mrtvo, da si ravno imamo celo kopico društev. Le pevske in knjižnični odsek Sokola res pridno delujeta. Mrtvilo je krivo največ pomanjkanje primernega lokala. Treba bo pač počasi misliti na zidanje. Na Stefanovo priredi knjižnica družabni večer v prostorih gostilne Karla Vedenika. Začetek ob 6. uri zvečer. Za dobro razpoloženje bosta skrbela pevski odsek in sokolski žrnat. Dobidek je namenjen spopolnitvi knjižnice.

ROGATEC. Čitalnica v Rogatecu je priredila letos lep Miklavžev večer v gostilniški dvorani g. Brezinskega. Obdarovanih je bilo okoli 80 revnih šolarjev s najpotrebnejšimi darili. Zahvala, zaslug in aranžma večera gre društvu, tajniku Z. Korosecu, zelo agilnemu narodnemu delavcu in pa odboru Narodne čitalnice. V imenu šolarjev in otrok.

Gospodarsstvo

POLOŽAJ NA ŽIVINSKEM TRŽIŠČU.

V poslednjem času so poskočile cene živin na Dunaju, v Italiji in na naših tržiščih, posebno v Zagrebu, ki je postal nekako centralno tržišče za živino za celo državo. V Zagreb pridejo živino tudi iz najbolj oddaljenih krajev države. Čene pa so čvrste tudi na drugih evropskih trgih.

Le Amerika bi event. mogla izzvati znižanje cen, če se pojavi z večjimi dovozi na evropskih trgih. Amerika, zlasti Argentinita v Južni Ameriki ni mogla doslej kljub vsej nadprodukciji vreči v Evropo večjih količin živine in mesa v zamrznjenem stanju, in to zaradi pomanjkanja za to posebno konstruiranih ladij. Takih ladij se nahaja sedaj večje število v gradnji in bodo mogli prihodnje leto biti transporti na evropska tržišča mnogo številnejši.

Živinoreja v državah, ki so se nahajale v vojni, se vedno bolj blizu stanju pred vojno. Najbolj je propadla med vojno živinoreja v Belgiji, Severni Franciji, v bivših centralnih in v balkanskih državah. Moralo je preteči pet let po vojni, da se lahko zopet govori o izboljšanju živinoreje. Ker je lasti suha v mnogih državah, posebno tudi pri nas, ponovno škodovala živinoreja, se opaša letos, ko je svetovna letina krme kolikor toliko ugodna, večja rezerviranost s strani producentov. To je pač glavni vzrok čvrstosti na živinskih trgih — vsaj pri nas je. Od položaja na dunajskem in italijanskem tržišču, ki sta za nas najmerodajnejša, pa je odvisno, kako se bodo cene pri nas nadalje razvijale.

TRŽNA POROČILA.

Novosadska blagovna borza (11. t. m.) Pšenica: baška, 79 — 80 kg, 2 odst., 3 vagoni 340 — 342,5; baška, 79 — 80 kg, 2 odst., Beograd, 1 vagon 350; sremska, 8 vagonov 335 — 340; sremska, 1 — 2 odst., 1,5 vagona 342,5. Oves: baški, 2 vagona 220; 100 odst. kasa, Vršac, 5 vagonov 235. Turščica: baška, 10,5 vagona 225 — 230; za mare-april, 3 vagoni 257,5; stara, Sisak, 4,5 vagona 260; december-maj, 100 odst. kasa, 3 vagoni 225 — 230; mare-april, duplikat kasa, 10 vagonov 260; mare-maj, 2 vagona 235; banatska, duplikat kasa, 5 vagonov 220. Fižol: beli, baški, 1 vagon 600. Moka: baza »0«, 2 vagona 550; baza »0«, 1 vagon 540; »2«, 1 vagon 465; »6«, 7 vagonov 325. Otrobi: baški, brez vreč, 5 vagonov 125; v papirnatih vrečah, 4 vagoni 135 — 140. Tendence čvrste.

Poročilo Hmeljarskega društva v Žalcu o hmeljski kupčiji. Zatec (CSR), 8. decembra. Živahneja hmeljska kupčija je trajala tudi v prvem tednu decembra. Velikoma povpraševanju se je komaj zadoščevalo, kar je povzročilo, da so se cene dnevno dvigale. Prodalo se je 400 — 500 starih centov po 3700 — 3800, naposled celo po 3900 Kč za 50 kg. Za hmelj iz leta 1922 je bilo tudi nekaj povpraševanja, vendar se cene niso dvignile in se je plačevalo od 2800 — 2900 Kč za 50 kg. Končno razpoložena skrajno čvrsta. — Savez hmeljarskih društev.

Sedež lokalne železnice Grobelno-Rogatec. Izredna glavna skupščina delničarjev lokalne železnice Grobelno-Rogatec se vrši dne 20. decembra v družinskih prostorih na Dunaju. Na tej skupščini se bo sklepalo o prenosu sedeža družbe v Dunaj v Jugoslavijo. V zvezi s tem se bodo izvršile tudi odgovarjajoče spremembe družinskih pravil.

Vprašanje uvoza inozemskih mlevskih produktov. Kakor poroča časopisje, je vprašanje zabrane uvoza inozemskih mlevskih produktov naletelo na precejšen odpor v vladnih krogih, v katerih se baje poudarja, da naša mlinarska industrija še ni v stanju, kriti celo potrebo države.

Praktična manipulacija z denarjem pri naših poštah uradih. Po novem pravilniku, izdelanem v ministrstvu za pošte in brzojav, bodo poštni uradi ves denar, ki ga naberejo od strank, izročili najhitrejšim potem najbližji blagajni Narodne banke, tako da ne bo donar nikjer ležal brezkoristno. Pravilnik se ni podpisal od finančnega ministrstva.

Trgovinska pogodba med našo državo in Japonsko. Kakor javljajo iz Beograda, se v našem ministrstvu za trgovino in industrijo zbira material za trgovinsko pogajanje z Japonsko.

Poravnalno postopanje mariborske lesne tvrdke »Juga«. Nad mariborsko lesno tvrdko »Juga« se je uvedlo poravnalno postopanje. Rok za poravnalno razpravo je določen na 27. dec.

Konferenca producentov sladkorne pese in zastopnikov sladkornih tvornic v Beogradu, ki je trajala več dni, je zaključila svoje delo. Sprejelo se je pet resolucij, katerih prva iznaša stališče pro-

ducentov sladkorne pese in zahteva, da se določi povoljna cena za peso in da se dajo olajšave za siromakne producente. Druga resolucija zahteva za producentne koncesije pri proizvajanju semena sladkorne pese. Tretja se bavi s tem, kako bi se mogla cena pese povisati, da se tako poveča produkcija pese. V tem pogledu se stavi predlog na ministrstvo za poljedelstvo in vode, da povisla carno na uvoz sladkorja za 2 Din pri kg. Četrta resolucija se bavi z načinom, kako se naj povisla proizvodnja pese na veleposetstvih in peta resolucija govori o povisovanju pesne produkcije na malih posetstvih s tem, da se podpirajo zadruge malih posetstnikov za produkcijo sladkorne pese.

Rafinerija olja v Kotoru. Nekaj domačih kapitalistov v Kotoru namerava v zvezi s češkoslovaškim kapitalom osnovati v Kotoru rafinerijo oljčnega olja.

Vinska razstava v Beogradu. Iz Beograda poročajo, da se pripravila tam kaj velika vinska razstava, ki se bo vršila v najkrajšem času in na kateri bodo razstavljena vina iz vse države. Svrha razstave je vzporedno inozemstva z našimi vini.

Letošnja letina smokey v naši državi. Po podatkih ministrstva za poljedelstvo in vode se je pridelalo letos v naši državi 63.450 q smokey, od katerih se bo izvozilo okrog 10.000 q.

Za veleposeljem v Lipskem. Naka pooblaščenca trgovinska agencija v Lipskem namerava začeti akcije za čim uspešnejše sodelovanje naših gospodarskih krogov na tujakšnjih mednarodnih veleposeljih ter daje na zahtevo interesentom vse potrebne informacije. Naslov agencije je: Leipzig, Friedrich-List Strasse 4.

Promet na novosadski blagovni borzi v prošlem tednu je bil mnogo živahniji nego v predhodnem tednu. Zato so tudi cene narasle v splošnem za okoli 10 točk. Posebno velja to za turščico. Skupni promet celoga tedna je znašal 320 vagonov, od tega 221 vagonov turščice, 57 pšenice, 27 moke, 10 ovsa, 10 fižola, 7 ječmena in 1 čebule.

Domače borze

11. decembra:

ZAGREB. Na tržišču z efekti vlada nadalje mlačna tendenca. Došlo je do nekoliko zaključkov domačih bank po tečajih prejšnjega dne. Od industrijskih papirjev je bilo povpraševanje po Gutmannu in Sečeranu. — Na tržišču z devizami je bilo dovolj blaga. Tečajji so bili na včerajšnji bozi. Poslovalo se je največ v devizah na Dunaj, London in New-York želi. Promet je bil srednji. Notirale so devize: Amsterdam 335,5 do 336,5, Bruselj 410 do 420, Budimpešta 0.455 do 0.465, Bukarešta 45,5 do 46,5, Italija izplačilo 584,5 do 585,25, Kopenhagen 1590 do 1575, Kristianija 0 do 1325, London izplačilo 386 do 387, New-York želi 87,75 do 88,75, Pariz 470 do 475, Prag 258,5 do 259,5, Solija 0 do 67,5, Svica 1542,5 do 1550; valute: dolar 86,75 do 87,5, sk 0.1225 do 0.1235, Kč 253 do 256, francoski franki 0 do 470, leji 0 do 41, šekarski franki 0 do 1540, lire 370 do 381; efekti: Eskomptna 103 do 165, Kreditna Zagreb 150 do 152, Hipotekarna 95 do 97, Jugoslovenska 145 do 148, Ljubljanska kreditna 220 do 230, Pratičionska 970 do 980, Slavenska 108 do 110, Eksploatacija 220 do 225, Drava 650 do 660, Goranin 145 do 160, Sečerana Osijek 2485 do 2490, Nibag 180 do 185, Gutmann 0 do 1760, Trbovlje 915 do 930, 7 odst. investicijska 53 do 55.

BEograd. Blaga ni bilo dovolj in je morala Narodna banka intervenirati. Notirale so devize: Amsterdam 337,5 do 338,5, Dunaj 0.1243 do 0.12445, Budimpešta 0.465 do 0.475, Bukarešta 44,5 do 45, Zenava 1544 do 1546, London 386 do 386,4, Italija 584,75 do 585,25, New-York 88 do 88,25, Pariz 474 do 476, Prag 258,5 do 259,0; valute: dolar 87 do 87,25, leji 43,25 do 43,5; efekti: Narodna banka 4000 do 4100.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«.
Odgovorni urednik Fr. Brozović
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani

Pisalni stroji, potrebščine

Mehanična delavnica
(popravljalnica)

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica 6/1.
L. BARAGA.

„NARCISSUS“ To-
var-
na papirnatu robe Za-
greb, Kova cesta 79.
Oferiramo ponadno za-
kolebarje, dnevnice blo-
ke: slovenske, hrvat-
ske in v orilici po brez-
konkurenčnih tvorničkih ce-
nah. 6178

Vremensko poročilo.

Ljubljana 11. decembra 1923.

Ljubljana 306 nad morjem

Kraj opazovanja	oh	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	772.9	2.9	sever	oblačno	—
Ljubljana .	14.	772.0	3.8	—	—	—
Ljubljana .	21.	774.0	5.0	sev. zpad	—	—
Zagreb .	7.	771.9	2.0	jug	—	1.0
Beograd .	7.	771.0	3.0	jug. vzh.	—	—
Dunaj .	7.	—	—	—	—	—
Traga .	7.	771.8	2.0	sever	megla	1.0
Isomost .	7	—	—	—	—	—

V Ljubljani barometer nastan. temer. nižja. Sonce vzhaja ob 7:35, zahaja ob 16:12

